Процедури за изпълнение на съдебно решение

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Латвия

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Принудителното изпълнение е етап от гражданското производство, при който съдебните изпълнители привеждат в изпълнение издадено от съдилищата, други институции или служебни лица разпореждане, в случай че длъжникът (ответникът) не спазва доброволно такова разпореждане в определения от законодателството или от съда срок.

Вж. „Юридически професии: Латвия“ относно принудителните мерки, които съдебният изпълнител има право да прилага.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Съдебните изпълнители привеждат в изпълнение решенията на съдилищата и на други институции, както и извършват други определени в законодателството дейности.

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

Съдебните решения подлежат на принудително изпълнение след влизането им в сила, освен в случаите, когато законодателството или съдебни разпореждания предвиждат незабавното им изпълнение. Съдебните изпълнители имат право да инициират процедури по принудително изпълнение въз основа на документ за изпълнение.

Съгласно процедурата за изпълнение на съдебно разпореждане трябва да бъдат изпълнени следните решения на съдилища, съдии и други институции:

съдебни разпореждания и съдебни решения или решения на съдии по граждански и административни дела;

съдебни решения и постановления или заповеди на прокуратурата по наказателни дела, свързани с възстановяването на имущество;

решения на съдии или съдебни решения по дела за административно нарушение, свързани с възстановяването на имущество;

съдебни решения относно одобрението на споразумения;

решения, постановени от постоянни арбитражни съдилища;

решения на чуждестранни съдилища или компетентни органи и чуждестранни арбитражни съдилища в предвидените от законодателството случаи;

съдебно решение относно налагането на процесуални санкции — глоби;

решения на комитета по трудови спорове;

решения на национални органи за регулиране на обществените услуги (наричани по-долу „регулаторът“) по спорове или уреждане на спорове.

Освен ако в законодателството не е предвидено друго, изброените по-долу подлежат на процедури за изпълнение на съдебни разпореждания:

решения на институции и длъжностни лица при дела за административно нарушение и нарушение на закона, когато това е предвидено в законодателството;

административни актове, свързани с плащания, издадени от оправомощени от държавата органи и служебни лица;

решения на служителите в сферата на правосъдието (нотариуси, адвокати, съдебни изпълнители) относно професионалното възнаграждение, възнаграждение за предоставена правна помощ и възстановяване на разноски, свързани с предоставени услуги, както и гербови налози;

актове, приети от Съвета, Комисията или Европейската централна банка съгласно член 299 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

нотариални актове, издадени съгласно процедурата, определена в Раздел D1 от Закона за нотариусите.

Документ за изпълнение представляват:

заповедта за изпълнение, издадена по граждански или административни дела въз основа на съдебно разпореждане или решение на съда или съдията, или по наказателни дела въз основа на съдебно разпореждане за одобрение на споразумение, решение на постоянен арбитражен съд, решение на комитета по трудови спорове, решение на регулатора по спорове или уреждане на спорове, решение на чуждестранен съд или чуждестранен арбитражен съд и актове, приети от Съвета, Комисията или Европейската централна банка съгласно член 299 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

решението на институции и длъжностни лица при дела за административно нарушение и нарушение на закона;

решението, постановено от съд или съдия по дела за административно нарушение;

извлечението от постановление на прокуратурата или заповед по наказателни дела, свързани с възстановяването на имущество;

заповедта за изпълнение, издадена въз основа на административен акт (член 539, параграф 2, точка 2) от Гражданския процесуален кодекс);

решението, постановено от съдия по безспорното изпълнение на задължения, изпълнението на задължения съгласно предупредителни процедури или доброволната продажба на недвижимо имущество на търг чрез съдебен процес;

решението на съда относно налагането на процесуални санкции — глоби;

акт, издаден от нотариус, адвокат или съдебен изпълнител;

Европейско изпълнително основание, издадено от чуждестранен съд или компетентен орган съгласно Регламент (ЕО) №805/2004 на Европейския парламент и на Съвета;

удостоверението, издадено от чуждестранен съд или компетентен орган съгласно член 41, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета;

удостоверението, издадено от чуждестранен съд или компетентен орган съгласно член 42, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета;

удостоверението, издадено от съд, включително чуждестранен, съд съгласно член 20, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 861/2007 на Европейския парламент и на Съвета;

заповедта за плащане, издадена от съд, включително чуждестранен съд, съгласно член 18 от Регламент (ЕО) № 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета;

съдебното решение за разрешаване на обезпечения кредитор да продава заложеното имущество на длъжника в производства за правна защита (член 37, параграф 2 от Закона за несъстоятелността);

извлечението от решение, постановено от чуждестранен съд или компетентен орган, съгласно член 20, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета;

извлечението от автентичен документ, издаден от чуждестранен компетентен орган, съгласно член 48 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета;
единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в запитаната държава членка, установен в съответствие с модела, определен в Приложение II към Регламент за изпълнение (ЕС) № 1189/2011 на Комисията от 18 ноември 2011 г.;
нотариалните актове за изпълнение, издадени съгласно процедурата, определена в Раздел D1 от Закона за нотариусите;
удостоверението, издадено от чуждестранен съд или компетентен орган съгласно член 53 или член 60 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела;
извлечението от решение, издадено от компетентен орган на държава — членка на Европейския съюз, или на държава от Европейското икономическо пространство, относно налагането на административна глоба, свързана с нарушения при командироването на служители, и получена в Информационната система за вътрешния пазар (IMI);
част А от европейската заповед за запор на банкови сметки, издадена от съд, включително чуждестранен съд съгласно член 19, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 655/2014 на Европейския парламент и на Съвета.

3.1 Производство

Съдебните и извънсъдебните решения подлежат на принудително изпълнение след влизането им в сила, освен в случаите, когато законодателството или съдебни разпореждания предвиждат незабавното им изпълнение. Ако е определен срок за доброволно изпълнение по отношение на изпълнението на съдебно разпореждане и последното не е изпълнено, при изтичането на срока за доброволно изпълнение съдът изготвя заповед за изпълнение. Съдебните изпълнители имат право да инициират процедури по принудително изпълнение въз основа на документ за изпълнение.
Заповедта за изпълнение се издава по искане на лицето, осигуряващо изпълнението, от съд, който се произнася по делото към този момент. За всяко разпореждане трябва да бъде издадена една заповед за изпълнение. Ако разпореждането трябва да бъде изпълнено на различни места, то се изпълнява незабавно, във всички негови части, или ако разпореждането е постановено в полза на няколко ищци или срещу няколко ответници, съдът трябва да издаде няколко заповеди за изпълнение по искане на лицето, осигуряващо изпълнението. Когато се издават няколко заповеди за изпълнение, във всяка от тях трябва да бъде определено точното място на изпълнението или частта от разпореждането, която трябва да бъде изпълнена съгласно заповедта за изпълнение; в случай на солидарни задължения трябва да бъде посочен ответникът, срещу когото се прилага принудителното изпълнение съгласно въпросната заповед за изпълнение.
За да започне принудителното изпълнение на разпореждане, заповедта, издадена от лицето, осигуряващо изпълнението или негов упълномощен представител, трябва да бъде предоставена на съдебния изпълнител заедно с писмото за заявление.

3.2 Основни изисквания

Законът за съдебните изпълнители и Наредба № 202 „Наредба относно воденето на регистър на заклетите съдебни изпълнители“, приета от Кабинета на министрите на 14 март 2006 г., уреждат общите въпроси, свързани с дейността и воденето на регистъра на заклетите съдебни изпълнители.

4 Цел и естество на принудителните мерки

Прилагането на предвидените в Гражданския процесуален кодекс принудителни мерки в процедурата за изпълнение на решения на съда и решения на други институции е насочено към ограничаване правата на длъжника с намерението да бъде възстановен балансът между правата на лицето, чиито защитени от закон граждански права или интереси са засегнати, и задължението на длъжника да се съобразява с решението на съда (друга институция).

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Съдебните изпълнители имат право да предприемат изпълнително действие срещу движимото имущество на длъжника — включително всяко имущество, оставено на отговорно пазене при други лица — и нематериалните активи, срещу парични средства, дължими на длъжника от други лица (възнаграждение за работа, еквивалентни плащания, други приходи на длъжника, инвестиции в кредитни институции), и срещу недвижимото имущество.
Определени активи, които са посочени в законодателството, и вещи, принадлежащи изцяло или частично на длъжника, не подлежат на принудително действие съгласно заповедите за изпълнение (например, домакинско обзавеждане и оборудване, облекло, храна, книги, инструменти и средства, необходими на длъжника за ежедневните му дейности, които осигуряват достатъчно средства за издръжка, и други).
На изпълнително действие съгласно заповедите за изпълнение не подлежат следните вещи, принадлежащи изцяло или частично на длъжника:
домакинско обзавеждане и оборудване, облекло, необходимо на длъжника, на членовете на неговото семейство и на лицата на негова издръжка:
облекло, обувки и бельо, необходимо за ежедневна употреба;
спални принадлежности, спално бельо и кърпи;
кухненски прибори и прибори за хранене, необходими за ежедневна употреба;
мебелировка — по едно легло и един стол на лице; както и една маса и един гардероб на семейство;
всички детски принадлежности.
Хранителни продукти в дома в количеството, необходимо за поддържането на длъжника и на членовете на неговото семейство за период от три месеца;
парични средства, равняващи се на минималната месечна заплата, за длъжника, всеки член на неговото семейство и лицата на негова издръжка, но в случаи, свързани с възстановяването на издръжка за подпомагане на малолетни или непълнолетни деца или в полза на администрацията на Фонда за гарантиране на издръжката — парични средства в размер на 50 % от минималната месечна заплата за длъжника, всеки член на неговото семейство и лицата на негова издръжка;
по една крава или коза и по едно прасе на семейство, както и фураж, в количеството, което е необходимо, докато се събере нов фураж или докато животните бъдат отведени на паша;
гориво, необходимо за осигуряването на храна за семейството и за отопление на жилищните помещения по време на отоплителния сезон;
книги, инструменти и средства, необходимо на длъжника за извършване на ежедневните му дейности, осигуряващи средствата, необходими за издръжка;
селскостопански инвентар, т.е. селскостопански инструменти, техника, селскостопански животни и семена, необходими за земеделското стопанство, заедно с количеството храна, необходимо за поддържането на добитъка в съответното земеделско стопанство до новата реколта. В указанията на Министерството на земеделието се определят селскостопанските инструменти, броят на добитъка и количеството фураж, които се считат за необходими;
движимото имущество, което съгласно гражданското право се признава за допълнително към недвижимо имущество — отделно от такова недвижимо имущество;

религиозни храмове и ритуални предмети.
На изпълнително действие не подлежат и:
обезщетение при прекратяване на трудово правоотношение, обезщетение за погребение, еднократно обезщетение за преживелия съпруг, държавни социални плащания, държавна помощ за дете, страдащо от целиакия, пенсия за преживяло лице и надбавка за преживяло лице;
обезщетение за износване на инструменти, принадлежащи на служител, и друго обезщетение в съответствие със законите и разпоредбите, уреждащи законните трудови правоотношения;
суми, които трябва да бъдат изплатени на служител във връзка с официално пътуване, прехвърляне и назначаване на работа в друго населено място;
обезщетения за социална помощ;
издръжка за дете, равняваща се на минималната издръжка за дете, определена от кабинета, която въз основа на съдебно разпореждане или решение на администрацията на Фонда за гарантиране на издръжката трябва да бъде изплатена от единия от родителите, както и издръжката за дете, която трябва да бъде изплатена от администрацията на Фонда за гарантиране на издръжката.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

Когато се предприема изпълнително действие срещу движими вещи, недвижимо имущество или приходи на длъжник, той вече няма право да се разпорежда свободно с тях.
Когато изискванията или разпорежданията на съдебния изпълнител не се спазват, той изготвя акт и го подава в съда, за да бъде постановено решение относно отговорността. Съдът може да наложи на провинилите се страни глоба — до 360 *EUR* в случай на физическо лице, или до 750 *EUR* в случай на длъжностно лице. По отношение на решението на съда може да бъде подадена допълнителна жалба.
При определени категории дела могат да бъдат предвидени специални санкции за неспазване изискванията на съдебния изпълнител.
В случай че съдебният изпълнител срещне някаква съпротива при предприемането на изпълнително действие, е възможно на помощ да бъде повикана полицията.
Ако длъжникът не се яви пред съдебен изпълнител в съответствие с получена призовка или откаже да представи обяснения или изискваната по закон информация, съдебният изпълнител има право да отнесе въпроса пред съда, който да постанови решение относно отговорността на това лице. Съдът може да постанови решение, с което да наложи на длъжника да се яви и да му наложи глоба: до 80 *EUR* в случай на физическо лице, или до 360 *EUR* в случай на длъжностно лице. По отношение на решението на съда може да бъде подадена допълнителна жалба.
Ако се окаже, че длъжникът умишлено е предоставил невярна информация, съдебният изпълнител трябва да изпрати молба до прокурора.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Документът за изпълнение може да бъде представен за изпълнение в срок от 10 години от влизането в сила на разпореждането на съда или съдията, освен ако в подзаконовите нормативни актове не са определени други срокове. Ако с разпореждане на съда се налага разсрочено плащане, документът за изпълнение остава в сила за целия период, през който плащанията са изискуеми, а десетгодишният период започва да тече от крайната дата на всяко плащане.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Процедурата по принудително изпълнение се инициира въз основа на валидна заповед за изпълнение, издадена от съда или от друга институция. Лицето, върху което въз основа на решение на съда или на друга институция е наложено задължение, може да обжалва (оспорва) решението по общата процедура, предвидена в подзаконовите нормативни актове за обжалване (оспорване) на решения, постановени от съдилищата или други институции.
По молба на страна по делото и с оглед на статута на собственик или други обстоятелства, свързани с участващите страни, съдът, който е натоварен с решаването на дадено дело, има право да приеме решение за отлагане на изпълнението на разпореждането, да раздели изпълнението на части или да измени формата или процедурата, посредством която се изпълнява разпореждането. Допълнителна жалба, свързана със съдебно решение за отлагане на изпълнението на разпореждане, за разделяне на изпълнението на разпореждането на части или за изменение на формата или процедурата, посредством която се изпълнява то, може да бъде подадена в срок от 10 дни пред по-висшестоящ съд.
Когато са налице обстоятелства, които възпрепятстват или пречат на изпълнението на съдебно разпореждане, съдебният изпълнител също има право да представи пред съда, натоварен с решаването на делото, предложение за отлагане на изпълнението на разпореждането, за разделяне на изпълнението на разпореждането на части или за промяна на формата или процедурата, посредством която се изпълнява.
Съдебният изпълнител може да отложи принудителното изпълнение по молба на лицето, осигуряващо изпълнението, или решение на съда, или на съдия за отлагането на изпълнителното действие или за спиране на продажбата на имущество, или съдебно решение за отлагане на изпълнението или разделянето на изпълнението на разпореждането на части.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по- специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

С подаването на мотивирана жалба **кредиторът** или **длъжникът** може да обжалва действията на съдебен изпълнител при изпълнение на съдебно решение или отказа на съдебния изпълнител да извърши такива действия, освен по отношение на недействителен иск пред районния (градски) съд, съгласно официално посоченото местоположение на съдебния изпълнител в срок от 10 дни от датата на предприемането на действията по обжалване или деня, в който жалбоподател, който не е бил уведомен за времето и мястото на действията, които предстоят да бъдат предприети, е уведомен за такива действия.
Жалбата трябва да се разгледа по време на съдебно заседание в срок от 15 дни. Длъжникът и кредиторът, както и съдебният изпълнител, трябва да бъдат уведомени за съдебното заседание. Невъзможността на тези лица да присъстват не трябва да представлява пречка за разглеждането на въпроса.
Въз основа на мотивирано искане от лицето, подаващо жалба, съдията може да постанови решение относно спирането на дейностите по принудително изпълнение, да забрани прехвърлянето на парични средства на съдебен изпълнител, кредитор или длъжник или да спре продажбата на имущество. Решението трябва да бъде изпълнено във възможно най-кратък срок след неговото постановяване.
По отношение на решението на съда може да бъде подадена допълнителна жалба.

Връзки

https://www.tm.gov.lv — уебсайт на Министерството на правосъдието
http://www.lzti.lv/ — Съвет на латвийските заклети съдебни изпълнители
https://tiesas.lv — портал на латвийските съдилища

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.
Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

Последна актуализация: 27/04/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.